

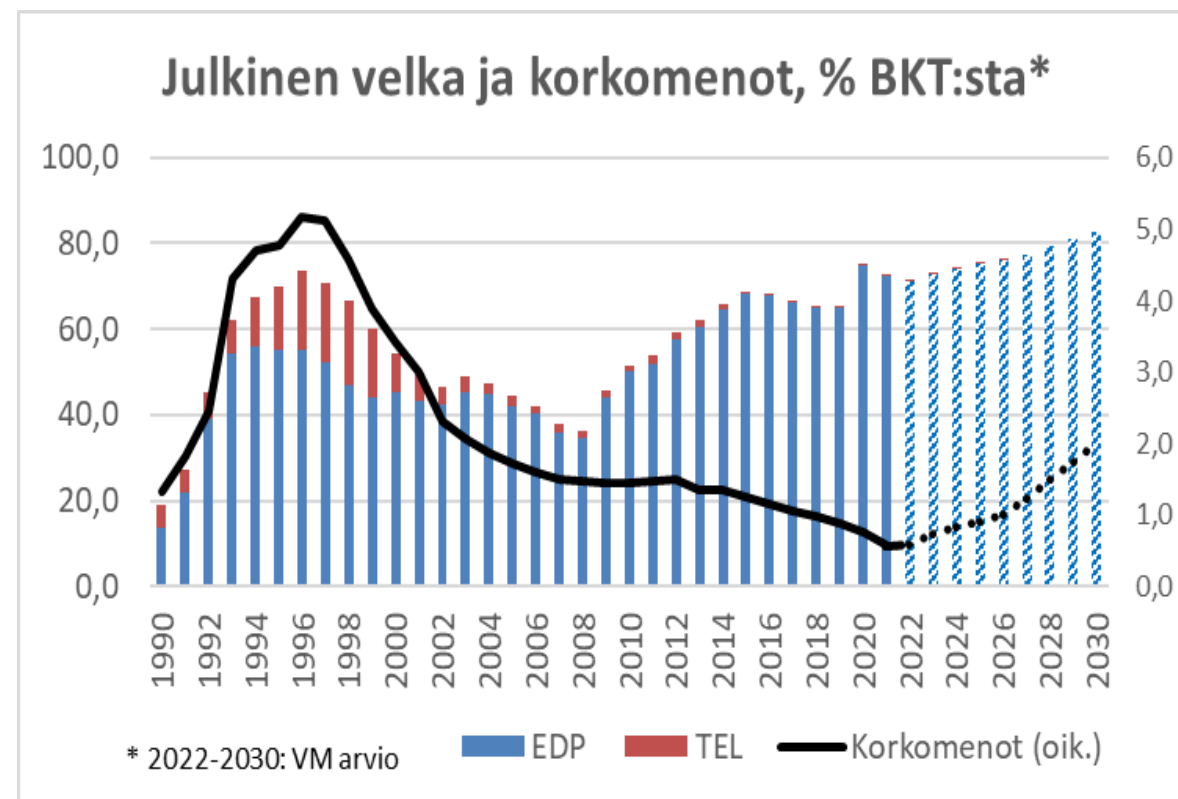
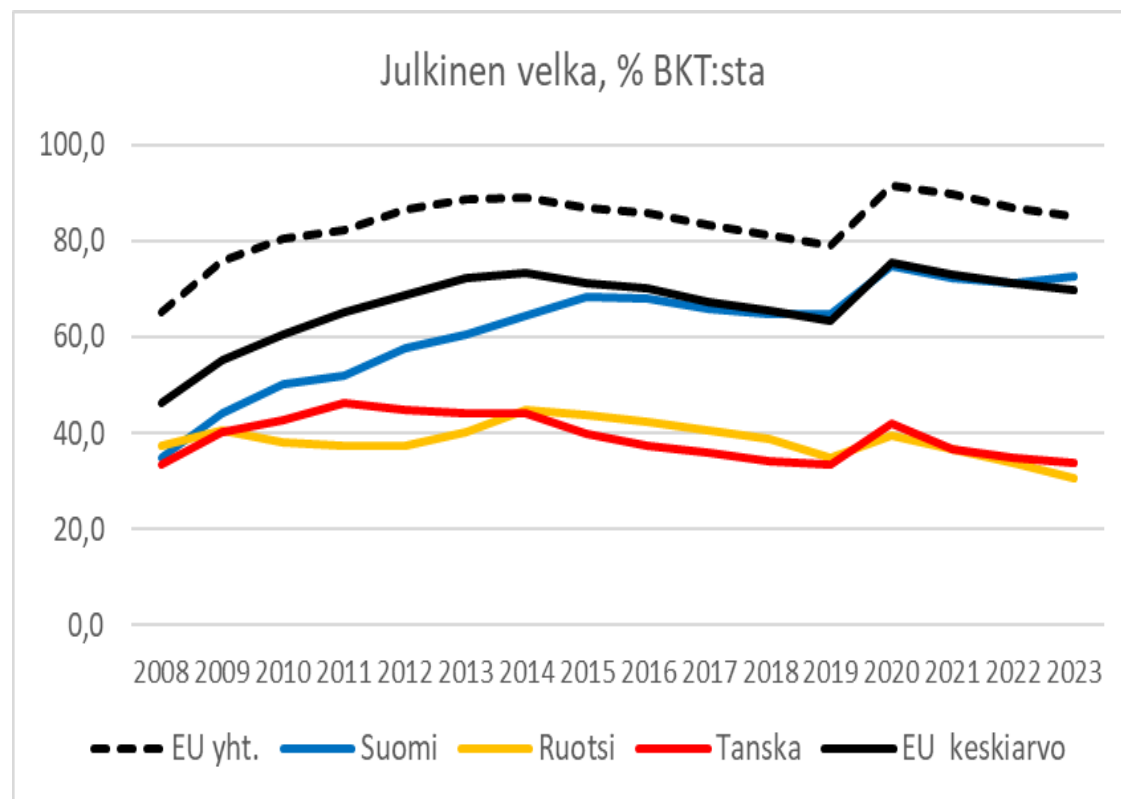
Julkisen talouden näkymät, vakautustarve ja keinot

Vesa Vihriälä

1.3.2023

Velkataso noussut EU-maiden keskitasolle, 2x muut Pohjoismaat

Rakenteellinen alijäämä nousemassa n. 2,5 % BKT:sta => velkasuhde jatkaa kasvua, kestävyysvaje

Minimitavoite: velkasuhteen vakauttaminen

- Kestävyysvaje joskus kurottava umpeen; ellei mitään tehdä, nousevat korkomenot alkavat enenevästi rajoittaa muiden menojen kasvua
- Korkea ja jatkuvasti nouseva velka rajoittaa kykyä vastata taantumisiin ja yllättäviin menotarpeisiin
- Pohjoismainen hyvinvointivastuu => myös pohjoismainen julkisen talouden toimintakyky tarpeen
- Minimissään velkaantumisen kasvu syytä taittaa
- Velkaantumisen vakauttaminen vaatii vajaan 10 mrd. parannuksen tasapainoon
- Järkevä aikataulu voisi olla 2 vaalikautta
 - Ei velkaantumismahdollisuuksiin liittyviä välittömiä paineita
 - 2 vaalikaudelle venyttäminen ei tuhoa ohjelman uskottavuutta
 - 4-5 mrd. parannus vaalikautta kohden ei mahdoton aiemman kokemuksen valossa

Vakautuksen keinot

Kasvu, työllisyys

- Tärkeä osa kaikkia velkasuhteen alentumisen periodeja
- Myös hyvinvointimielessä paras
- Poliittikkatoimet vaikuttavat vain välillisesti
 - Vaikeaa ja epävarmaa
 - Joka tapauksessa pääosin hidasta

=>

- Vahva ohjelma paikallaan
- Mutta ei ehdi vaikuttamaan ratkaisevasti alkavan vaalikauden aikana

Menojen ja verojen sopeutus

- Suoremmin päättäjien vaikutuksen piirissä
- Myös kielteisiä vaikutuksia kasvuun
- Tuotanto lähellä potentiaalia => sopeutuksen lyhyen ajan haitat pieniä lähivuosina
- Menoleikkaukset johtavat todennäköisemmin pysyviin tuloksiin
- Menoleikkauksilla ja verojen korotuksilla ilmeisellä tavalla erilaiset tulonjakovaikutukset; näitä koskevat valinnat korostetun poliittisia
- Yksityiskohdat ratkaisevat sekä kasvu- että jakaumavaikutukset

Useilta puolueilta tukea merkittäville vakautustavoitteille alkavalla vaalikaudella, sisällöt hyvin erilaisia

Tasapainon parantamistavoite vuoden 2027 tasossa, mrd. €					
	Tasapaino		Menot	Verot	Kasvu, työll.
Kok	7,50		5,50	0,00	2,00
SDP	4,75			1,50	3,25
PS	2,40		2,40		
Kesk	5,00		2,75	0,75	1,50
Vihr	6,00		1,25	1,75	3,00
Vas	3,00		-1,00	2,50	1,50

- Kasvun ja työllisyyden paranemisen avulla syntyvät vakautustavoitteet osin kovin optimistisia (etenkin suhteessa esitettyihin toimiin)
- Vain enemmistöhallitus kykenee viemään läpi kunnianhimoisen ohjelman => pakko kompromisseihin
- Näitä ei pitäisi tehdä vaikeaksi ”punaisilla viivoilla”

Kiitos

Perusteluita esitetyille näkemyksille:

<https://www.vesavihrialala.fi/2023/02/julkisen-talouden-vakauttamisen-tarve-ja-keinot/>